

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/450/2015
Identifikačné číslo spisu:	6213204103
Dátum vydania rozhodnutia:	14.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6213204103.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa T. T., bývajúceho v R., proti odporcom 1/ Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, 2/ Okresnému súdu, so sídlom v Bratislave, Záhradnícka 10, o zaplatenie 66.387,83 Eur, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 14C/123/2013, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. februára 2015 sp.zn. 16Co/98/2015, takto

rozhodol:

Konanie o dovolaní z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Banská Bystrica uznesením zo 17. decembra 2014 č.k. 14C/123/2013-122 podanie navrhovateľa doručené súdu dňa 29. apríla 2013 odmietol v zmysle ustanovenia § 43 ods. 2 O.s.p. Rozhodol tak s odôvodnením, že podanie navrhovateľa ani po poučení súdom nespĺňalo zákonné náležitosti návrhu na začatie konania podľa § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1, 2 O.s.p., pričom išlo o nedostatok brániaci súdu pokračovať v konaní. Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 11. februára 2015 sp.zn. 16Co/98/2015 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) Zhodne so súdom prvého stupňa bol toho názoru, že podanie navrhovateľa nemá náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie súdneho konania a tieto nedostatky navrhovateľ neodstránil ani v podanom odvolaní.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ (ďalej aj „dovolateľ“), namietal porušenie svojich základných ústavných práv a zaujatosť sudcov v konaní. K dovolaniu súčasne pripojil viaceré podania okrem iných označené ako žiadosť o dočasné zastavenie konania, nevzatie návrhu späť, žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov vzhľadom ku skutočnosti, že Centrum

právnej pomoci je zaujaté voči jeho osobe a vedie voči nemu súdny spor.

Okresný súd Banská Bystrica oznámením zo 16. marca 2015 odkázal navrhovateľa s jeho žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu na dovolacie konanie na Centrum právnej pomoci v zmysle § 30 O.s.p. Navrhovateľ prevzal oznámenie súdu dňa 24. marca 2015.

Centrum právnej pomoci Žiar nad Hronom podaním z 25. mája 2015 na výzvu okresného súdu oznámilo, že v právnej veci vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica sp.zn. 14C/123/2013 neeviduje žiadnu žiadosť navrhovateľa o poskytnutie právnej pomoci.

Okresný súd Banská Bystrica podaním z 15. júna 2015 vyzval navrhovateľa na predloženie plnej moci na zastupovanie v dovolacom konaní v zmysle § 241 ods.1 O.s.p. v lehote 10 dní. Navrhovateľ prevzal výzvu súdu dňa 2. júla 2015.

Navrhovateľ reagoval na výzvy súdu totožnými podaniami doručenými okresnému súdu dňa 26. marca 2015 a 6. júla 2015 označenými ako „odvolanie č. 1., v ktorom namietal porušenie svojich ústavných práv s tým, že nemá právnické vzdelanie, a preto má právo na zástupcu z radov advokátov. Opätovne pritom požiadal súd o ustanovenie advokáta pre dovolacie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže o dovolaní konať. Zistil, že tieto podmienky konania nie sú splnené.

Kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (§ 103 O.s.p.).

Ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia, pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví (§ 104 ods. 2 O.s.p.).

Dovolateľ v dovolacom konaní musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.).

V prípade, že dovolateľom je fyzická osoba, ktorá nemá právnické vzdelanie, musí byť v dovolacom konaní zastúpená advokátom. Povinné zastúpenie advokátom je zvláštnou podmienkou dovolacieho konania týkajúcou sa dovolateľa. Účelom je, aby účastníkovi, ktorý sám právnické vzdelanie nemá, bola poskytnutá kvalifikovaná právna pomoc a aby dovolanie vyhovovalo požiadavkám ustanovenia § 241 ods. 1 a 2 O.s.p.

Nedostatok podmienky povinného zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní je možné odstrániť tým, že si dovolateľ zvolí kvalifikovaného zástupcu a k dovolaniu pripojí jeho plnomocenstvo. Ak tak však neurobí, a to ani na výzvu súdu, súd dovolacie konanie zastaví. Nedostatok zastúpenia dovolateľa kvalifikovaným zástupcom bráni dovolaciemu súdu o veci ďalej konať. Citované ustanovenie § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p. je totiž ustanovením kogentnej povahy, ktoré nepripúšťa výnimky.

V danej veci dovolateľ, ktorý podal mimoriadny opravný prostriedok, nemá právnické vzdelanie. Súd ho v súlade s § 104 ods. 2 O.s.p. opakovane vyzval na odstránenie nedostatku spočívajúceho v povinnom právnom zastúpení, pričom ho s jeho žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu odkázal na Centrum právnej pomoci s náležitým poučením podľa § 30 O.s.p.

Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. (čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa ustanovenia § 30 O.s.p. (v znení účinnom od 1. januára 2012) účastníka, ktorý požiada o

ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, súd odkáže na Centrum právnej pomoci. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

K podaniu dovolateľa, ktorým opakovane žiadal súd o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov, dovolací súd uvádza, že právo na poskytnutie právnej pomoci v konaní pred súdmi v zmysle čl.47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nie je neobmedzené ale je garantované len za predpokladu splnenia zákonných podmienok (viď znenie čl. 47 ústavy). Podmienky poskytovania právnej pomoci sú od 1. januára 2012 stanovené zákonom č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov.

V zmysle novelizovaného ustanovenia § 30 O.s.p. s účinnosťou od 1. januára 2012, súdy už nemajú možnosť preskúmať osobné a majetkové pomery účastníka žiadajúceho o ustanovenie právneho zástupcu ani právomoc ustanoviť účastníkovi právneho zástupcu pre súdne konanie. Uvedená kompetencia prešla v plnom rozsahu do právomoci Centra právnej pomoci zriadeného zákonom č.327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov. V prípade, že účastník požiadala súd o ustanovenie právneho zástupcu, je súd povinný iba odkázať účastníka s jeho žiadosťou na príslušné Centrum právnej pomoci, nemôže však o takejto žiadosti rozhodnúť ani účastníkovi právneho zástupcu sám ustanoviť.

Na základe uvedeného dovolací súd konštatuje, že postup okresného súdu, ktorý odkázal navrhovateľa s jeho žiadosťou o ustanovenie zástupcu z radov advokátov na Centrum právnej pomoci, bol správny a v súlade s ustanovením § 30 O.s.p. Skutočnosť, že sa navrhovateľ z akýchkoľvek dôvodov odmieta obrátiť na Centrum právnej pomoci, nemá z hľadiska povinností súdu v tomto smere žiaden význam, pretože od 1. januára 2012 zákonodarca určil Centrum právnej pomoci ako jediný a výlučný orgán štátnej správy oprávnený konať vo veciach poskytovania právnej pomoci v súdnom konaní. Ak teda navrhovateľ odmieta splniť podmienky stanovené zákonodarcom pre poskytnutie právnej pomoci v zmysle ustanovení zákona č. 327/2005 Z.z, predpokladom čoho je žiadosť účastníka podaná Centru právnej pomoci, nemôže sa dovolávať čl. 47 ods. 2 ústavy a musí niesť negatívne dôsledky tohto svojho rozhodnutia tak, ako to už správne uviedol krajský súd v napadnutom rozhodnutí.

So zreteľom na nerešpektovanie výzvy súdu prvého stupňa na odstránenie procesného nedostatku podmienky dovolacieho konania spočívajúceho v nedostatku povinného právneho zastúpenia zo strany dovolateľa, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolacie konanie podľa § 104 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p. zastavil bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

O trovách dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.